

Pilegrimssenter Trondheim ved Nidaros Pilegrimsgård

Statistikkrapport 2023

«Pilegrimsleden etter koronapandemien»

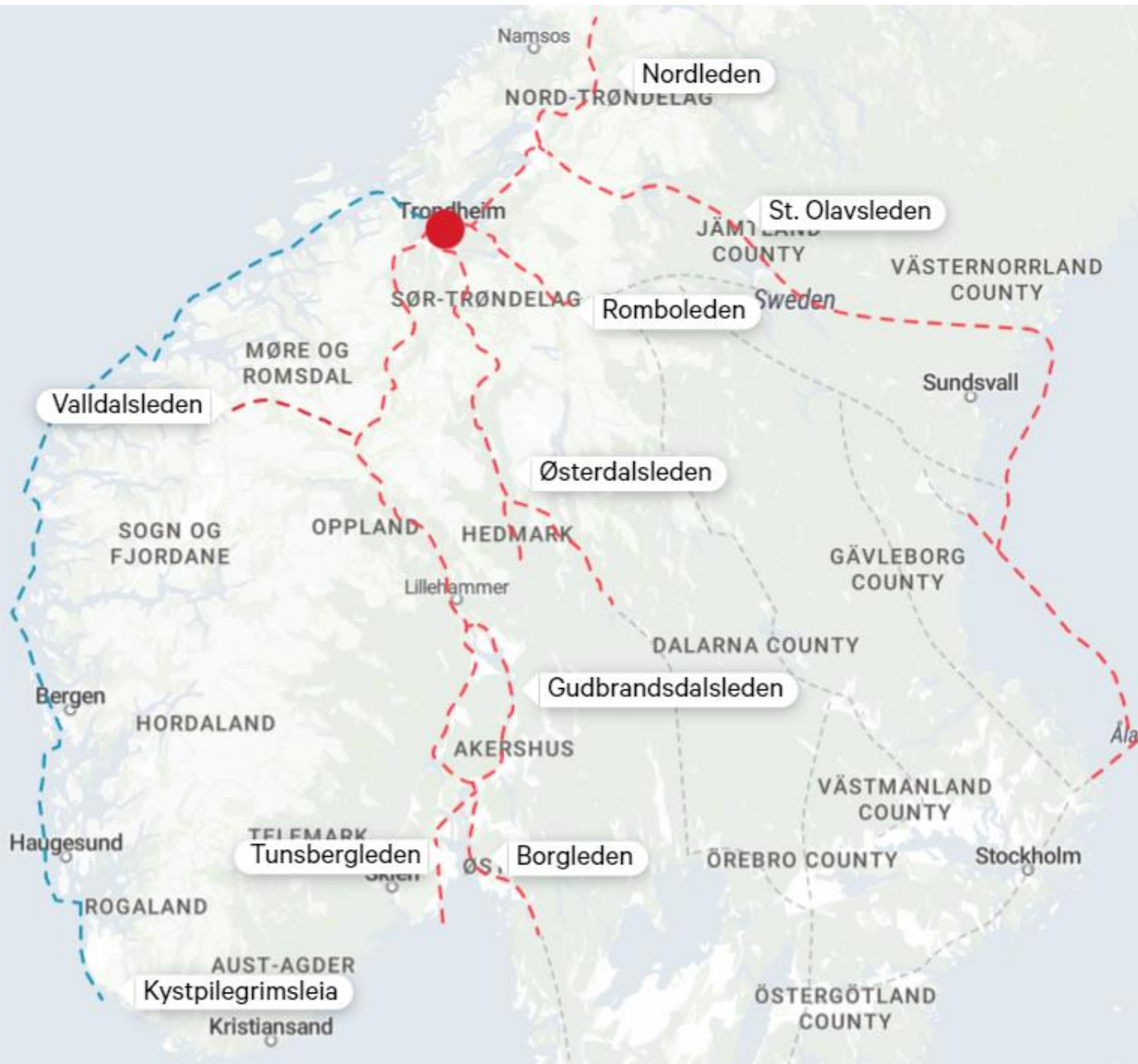

Åpning av Olavsfest 2023

Foto: Ole Martin Wold

Innhold

Introduksjon	3
Problemstilling 1 Pandemi.....	3
Problemstilling 2 Pilegrimsledens økonomiske ringvirkninger	3
Problemstilling 3 Uforutsette hendelser	4
Metode.....	5
Generell.....	5
Teknisk.....	5
Resultat.....	6
• Olavsbrevet.....	6
• Nasjonalitet og antall	7
• Alder.....	8
• Gruppestørrelser.....	9
• Kjønn	9
• Trafikk på pilegrimsledene	10
• Transportmetode.....	11
• Olavsfest	11
• Trafikk gjennom sesongen.....	12
• Gjennomsnittlig reisetid for ulike nasjonaliteter	13
• Gjennomsnittlig reisetid fra de mest brukte startstedene.	14
• Ekstremværet Hans.....	15
• Nasjonaliteter på ulike pilegrimsleder	16
• Effektmål av norske kampanjer.	17
Diskusjon	18
Problemstilling 1 Pandemi.....	18
Problemstilling 2 Pilegrimsledens økonomiske ringvirkninger	19
Problemstilling 3 Uforutsette hendelser	21
Begrensninger med rapporten	22
Konklusjon	23
Referanser.....	24
Appendix	0

PILEGRIMSSENTER
TRONDHEIM

Nidaros Pilegrimsgård

Toralf Neraas
01.02.2024

Introduksjon

Pilegrimssenter Trondheims statistikkrapport har som formål å redegjøre for de data som samles inn ved pilegrimsmottaket ved Nidaros Pilegrimsgård i pilegrimssesongen. Når pilegrimer ankommer Nidarosdomen, er det ved Pilegrimsgården de får utdelt [Olavs brev](#) og det siste stampelet i [pilegrimspasset](#). Det er også her statistikk om pilegrimene samles inn. Siden 2010 har 12 709 pilegrimer blitt registrert i pilegrimsmottaket.

I pilegrimsmottaket ved Pilegrimsgården registreres både dagsvandrere og langvandrere. Langvandrere er pilegrimer som har hatt minst én overnatting langs pilegrimsleden. Denne rapporten omhandler kun langvandrerne.

Trafikken på pilegrimsledene i Norge er fremdeles relativt lav. Til sammenligning ble det i 2023 registrert 446 034 pilegrimer i Santiago de Compostela, som hadde vandret de spanske «pilegrimsledene» Camino de Santiago¹. På grunn av den lave trafikken langs de norske pilegrimsledene, blir statistikken lettere påvirket av store grupper og andre uforutsette hendelser. Likevel gir statistikken samlet inn ved pilegrimsmottaket et verdifullt innsyn i hvem som reiser langs pilegrimsledene, og hvordan de reiser.

Pilegrimsleden er en statlig kultur og reiselivssatsing. Bli kjent med pilegrimsledene og arbeidet på [pilegrimsleden.no](#).

Rapporten er konsentrert om tre hovedproblemstillinger for å kunne gi ny kunnskap om pilegrimssatsningen i Norge og Norden. Problemstilling 1 undersøker trafikken på pilegrimsledene før og etter pandemien. Problemstilling 2 utforsker pilegrimsledens økonomiske ringvirkninger langs ledene. Problemstilling 3 ser på hvordan uforutsette hendelser slik som ekstremværet Hans, påvirker pilegrimstrafikken i 2023.

Problemstilling 1 | Pandemi

Koronapandemien er over, og reiserestriksjonene inn og ut av Norge er fjernet. Pilegrimstrafikken i Norge har igjen økt, og kan tilsynelatende se ut som normalisert. Statistikkrapporten har som målsetning å undersøke de usynlige tallene under «overflaten». Ved å undersøke datamaterialet samlet inn i pilegrimsmottaket, vil problemstilling 1 utforske:

Har pilegrimstrafikken i Norge blitt påvirket av koronapandemien, og i tilfelle hva har endret seg sammenlignet med trafikken før pandemien?

Ved å sammenligne datagrunnlaget fra 2022 og 2023 med tallene i 2019, vil det være mulig å oppdage endringer i trender og mønster i trafikken. Årene frem til og med 2019, var den demografiske sammensettingen av pilegrimene svært stabil på tross av årlig vekst i trafikk²⁻⁶. Trafikken under pandemiårene 2020 og 2021 er dokumentert i: [Statistikkrapport 2021](#), og rapporterer endringer i pilegrimstrafikken⁷. For å kartlegge endringer før og etter pandemien har følgende variabler blitt undersøkt: *Nasjonalitet, trafikk på pilegrimsleden, gjennomsnittlig reisetid langs leden, kjønn, alder, transportmetode og gruppestørrelser.*

Problemstilling 2 | Pilegrimsledens økonomiske ringvirkninger

Pilegrimssatsningens arbeid berører mange felt. Fra kulturarv og kunstformidling, til reiseliv og distriktsutvikling, til kirke og åndsliv, til miljøvern og bærekraft, til helse på individ og samfunnsnivå. Pilegrimsleden har et stort verdigrunnlag som ikke nødvendigvis kan måles i penger. Likevel er det interessant å undersøke Pilegrimsledens økonomiske ringvirkninger for det Norske samfunnet. Per dags dato er ikke dette godt nok kartlagt. På bakgrunn av datagrunnlaget

som samles inn i pilegrimsmottaket, kan det forsøkes å kartlegge «et bilde av» hvor mye pilegrimsledene stimulerer økonomisk til reiselivsaktørene langs pilegrimsledene i Norge. Problemstilling 2 vil undersøke:

Hvilke økonomiske ringvirkninger fører pilegrimsledene med seg i distriks-Norge

Kan effekten av nasjonale markedsføringskampanjer måles i datamaterialet som samles inn i pilegrimsmottaket?

Problemstilling 3 | Uforutsette hendelser

Uforutsette hendelser som dårlig vær, politiske forhold, flystreik, krig, pandemi og kronekurs påvirker reiselivet. I 2023 traff ekstremværet Hans Sør- og Midt-Norge. Gudbrandsdalsleden ble hardt rammet av ekstreme mengder regn som førte til flom, ras, stengte veier og ødelagte jernbanespor. Mange pilegrimer valgte av den grunn å avbryte reisen videre til Trondheim. Ved å sammenligne med tidligere års statistikk, kan det være mulig å undersøke nærmere hvordan ekstremværet Hans påvirket pilegrimstrafikken? Problemstilling 3 vil belyse:

Hvor mange pilegrimer måtte avbryte ferden på grunn av ekstremværet i 2023?

Hvilke økonomiske ringvirkninger medførte dette?

Foto: Toralf Neraas | Pilegrimssenter Trondheim

Metode

Rapporten presenterer deskriptiv statistikk fra 9 individuelle datasett med totalt 10 531 pilegrimer som til sammen utgjør 105 310 individuelle datapunkt. Deskriptiv statistikk beskriver datamaterialet for å kartlegge mønster, trender og egenskaper ved datasettet.

Generell

Pilegrimer som besøker pilegrimsmottaket ved Nidaros Pilegrimsgård blir registrert manuelt av opplærte frivillige. Følgende informasjon blir registrert: Ankomstdato, startdato, antall i gruppen, alder, kjønn, transportmetode, land de bor i, startsted, originalt startsted (for pilegrimer som vandrer over flere år), pilegrimsled, og kvalifisering til Olavsbrevet. Informasjonen blir ført over fra papirskjema til IBM SPSS statistikkprogram av ansatt ved Pilegrimssenter Trondheim.

Teknisk

Statistikkprogrammet IBM SPSS kan hente ut gjennomsnitt, andel, frekvens, lage nye variabler, undersøke sammenhenger mellom variabler osv. Diagrammer og tabeller ble utarbeidet i Office Excel.

For å finne gjennomsnitt og konfidensintervall (CI), ble funksjonen «explore» under «descriptive statistics» benyttet. For å finne antall og prosentandel (%), ble funksjonen «frequencies» under «descriptive statistics» benyttet. Ved å benytte funksjonen «split file» under «data» kunne frekvens, gjennomsnitt og prosentandel bli hentet ut på ulike grupperinger.

Ved å benytte variablene: «startdato», og «ankomstdato», ble en ny variabel «dager på leden» utarbeidet. Funksjonen «date diff» under «create new variable» tillot dette. Den nye variabelen «dager på leden» beskriver hvor mange døgn den enkelte pilegrimen reiste langs ledene. Variabelen: «Dager på leden» ble avgrenset til vandringene som strakk seg fra 2 til 40 dager. Slik hindres pilegrimer som har reist på et utradisjonelt vis å forstyrre resultatet på gjennomsnittlig varighet av en tradisjonell pilegrimsreise.

For å finne gjennomsnittlig reisetid fra ulike startsteder, ble gruppene «transportmetode» og «startsted» lagt inn i «split file». Deretter ble den variabelen «dager på leden» undersøkt med «explore».

For å kartlegge gjennomsnittlig reisetid fordelt på ulike nasjonaliteter, ble variabelen «nasjonalitet» lagt inn i «Split file». Deretter ble funksjonen «explore» benyttet på variabelen «dager på leden».

For å kartlegge antall ankomende pilegrimer per uke, ble funksjonen «frequencies» benyttet på variabelen «ankomstdato». Deretter ble dataen overført til Excel og regnet om fra antall pilegrimer per dag til pilegrimer per uke. For å kartlegge antall pilegrimer som ankom per uke fra Gudbrandsdalsleden, ble gruppen «Pilegrimsled» lagt inn i «split file». Deretter ble funksjonen «frequencies» benyttet på variabelen «ankomstdato».

For å kartlegge hvilke nasjoner som reiste på de ulike ledene, ble funksjonen «Split file» brukt på variabelen «Pilegrimsled». Deretter ble funksjonen «frequencies» brukt på variabelen «Hjemland».

For å hente ut aldergruppene blant norske pilegrimer, ble variabelen «Hjemland» lagt inn i «split file». Deretter ble funksjonen «frequencies» benyttet på variabelen «aldergruppe».

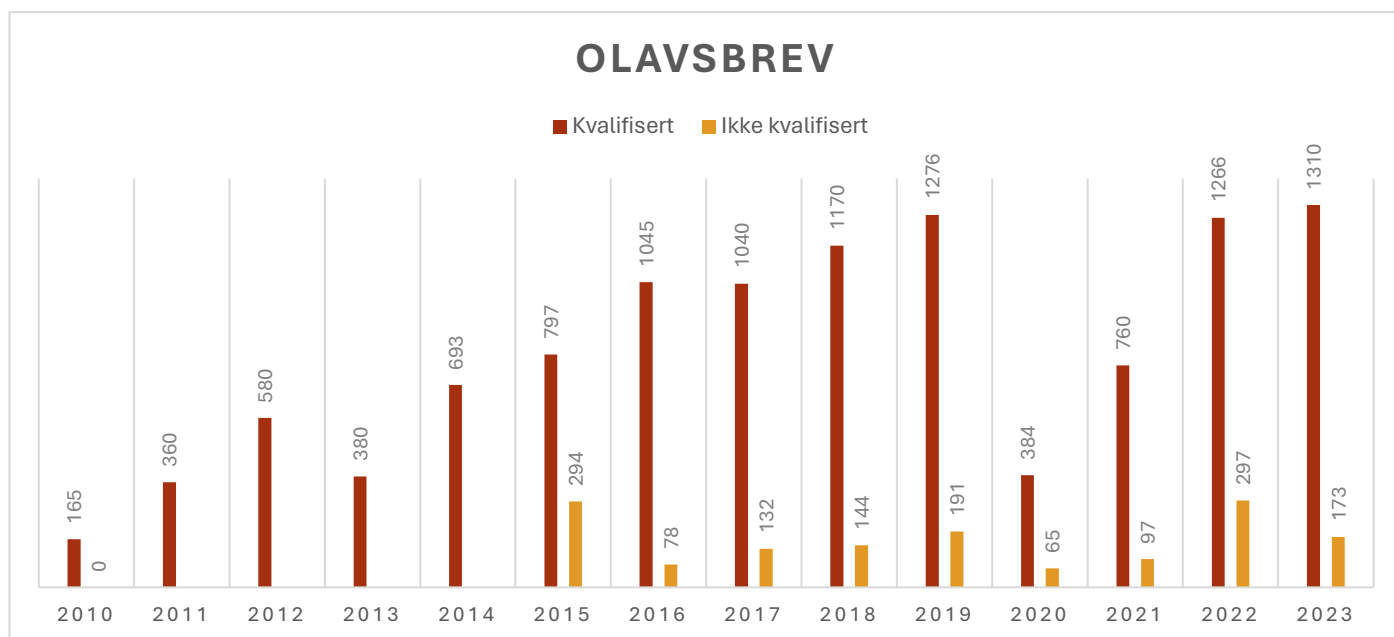

Foto: Andreas Winther | Tibe T

Resultat

- Olavsbrevet

For å kvalifisere til Olavsbrevet må man enten: vandre de siste 100km til Trondheim, sykle de siste 200km til Trondheim, eller samle 6 nøkkelstedstempler langs kystpilegrimsleia. I 2023 ble det delt ut flere Olavsbrev enn noen år tidligere.

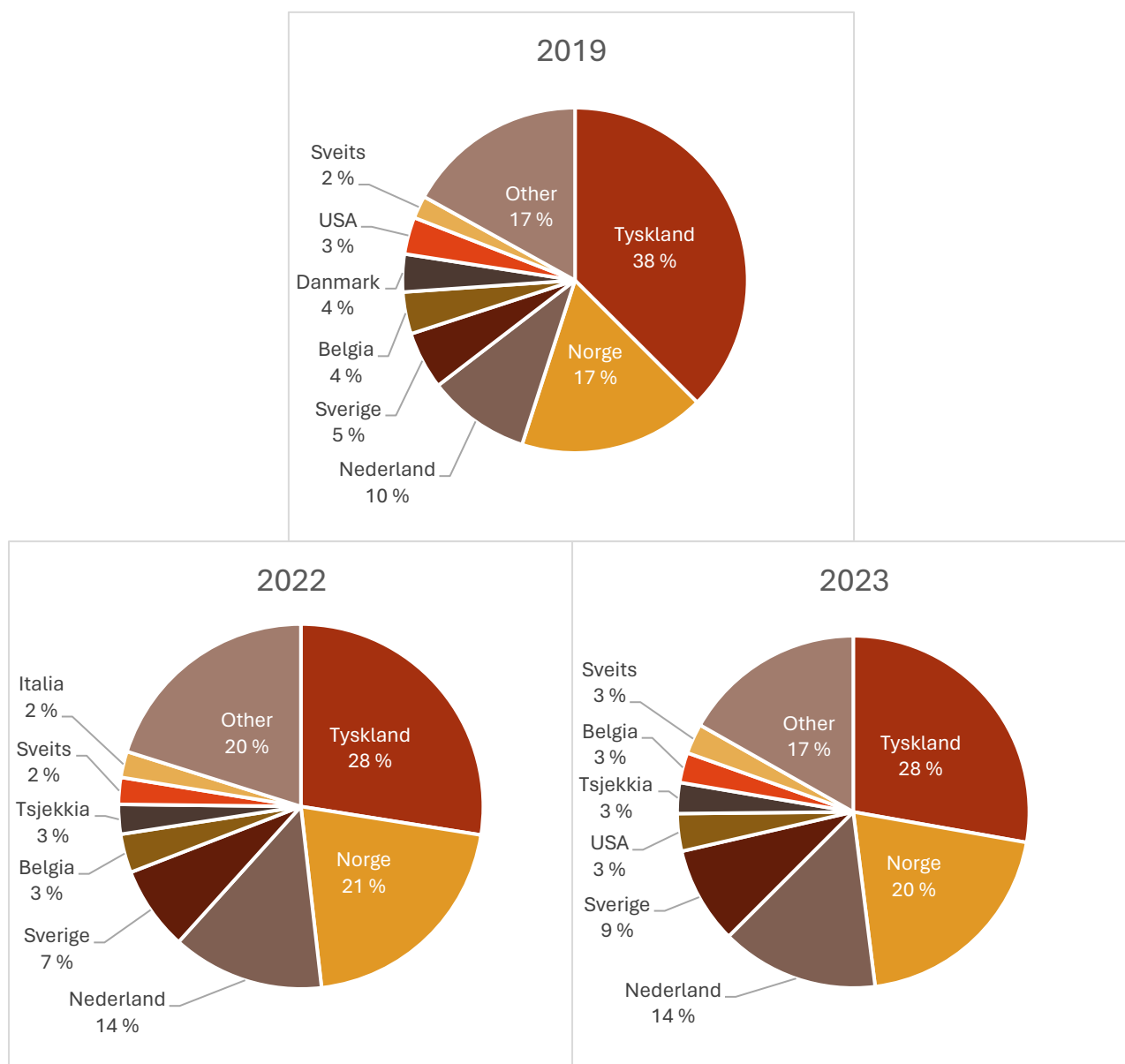

Figur 1 - Antall pilegrimer som har kvalifisert til Olavsbrevet.

- **Nasjonalitet og antall**

I 2019 ankom 1467 pilegrimer, i 2022 ankom 1563 pilegrimer og i 2023 ankom 1483 pilegrimer pilegrimsmottaket i Trondheim. De vandret på alle de 9 st. Olavsveiene (se tabell: [pilegrimsled](#)) og kom fra 54 ulike land.

Etter pandemien er det registret at tyske pilegrimer utgjør en mindre prosentandel av alle reisende på pilegrimsledene. Det skyldes en reduksjon i antall pilegrimer fra Tyskland, og en økning av antall pilegrimer fra Norge, Nederland og Sverige (se tabell: [Nasjonalitet](#)).

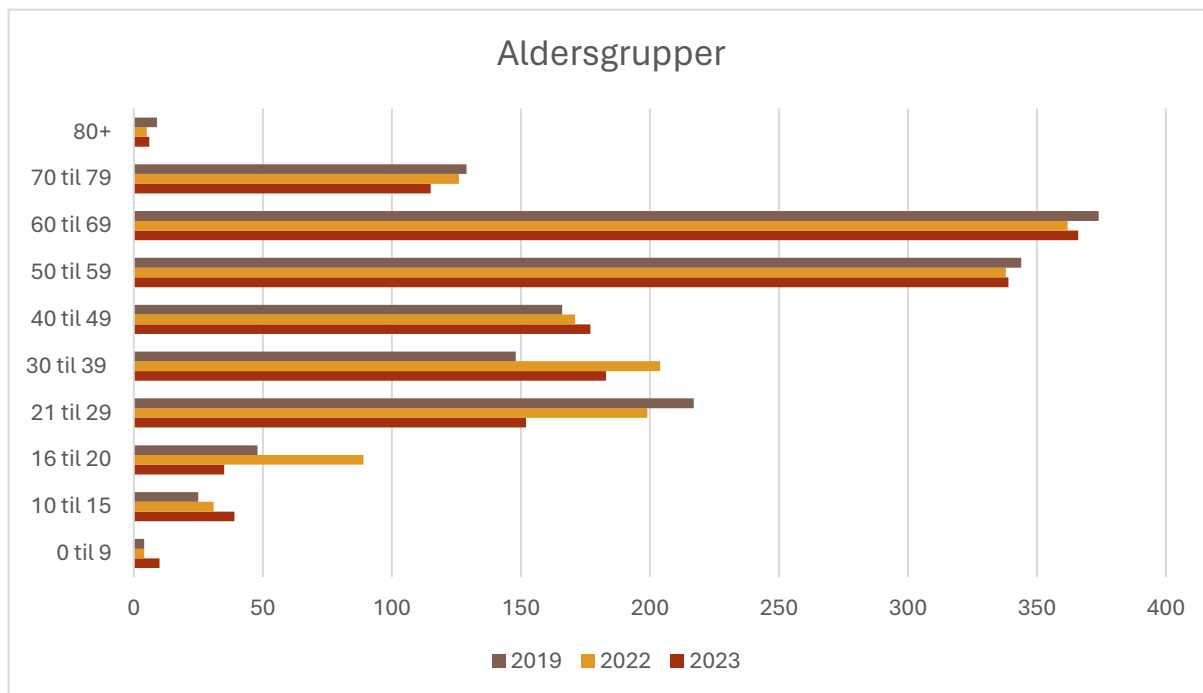

Figur 2 - Fordelingen av ulike nasjonaliteter på pilegrimsledene før og etter pandemien. N - 4513

- Alder

Aldersgruppen 50 – 69 år utgjør nært halvparten av alle registrerte pilegrimer i Pilegrimsmottaket. De utgjorde 48,9% av trafikken i 2019, 44,8% i 2022 og 47,5% o 2023.

Det er registrert mindre trafikk fra aldersgruppen 21 – 29 år etter pandemien. Aldersgruppen 30 – 39 år har i motsetning økt noe etter pandemien.

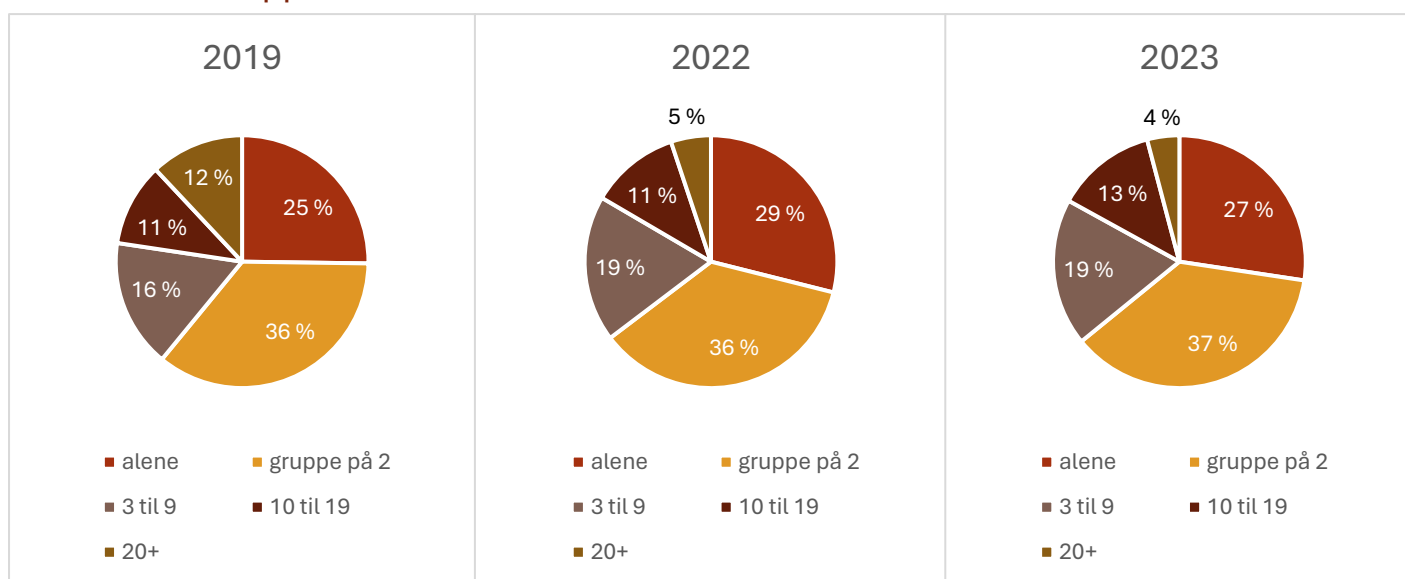

Figur 3 - Antall registrerte pilegrimer i de ulike aldersgruppene. Merk: I 2022 ble en gruppe på 71 pilegrimer fra NUK registrert i pilegrimsmottaket i aldersgruppen 16 - 20 år. N - 4513

Foto: Mattias Jansson | Nasjonalt Pilegrimssenter

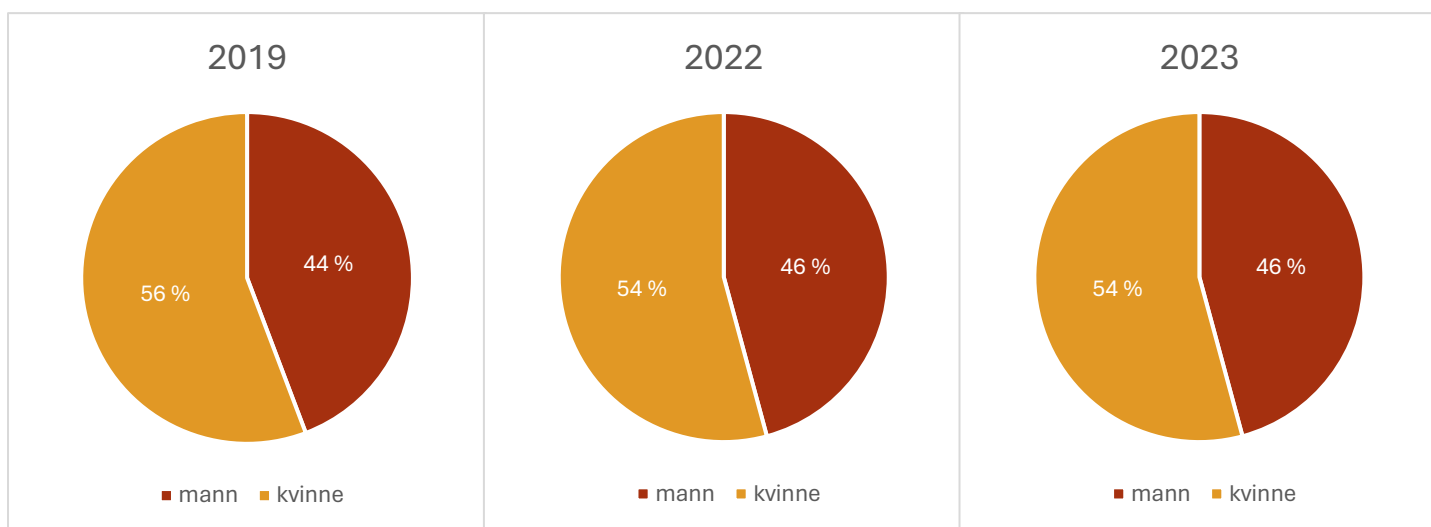
• Gruppestørrelser

Figur 4: Gruppestørrelser før og etter pandemien. N - 4513

Gruppestørrelsene virker å ha endret seg noe etter pandemien. Det ble mottatt vesentlig mindre grupper som var større enn 20 pilegrimer. I motsetning kan det virke som om at flere velger å vandre alene, eller i mindre «uorganiserte» grupper enn før pandemien (venne- par- og familiegupper som planlegger og gjennomfører turen selv). (se tabell: [Antall i gruppe](#)).

• Kjønn

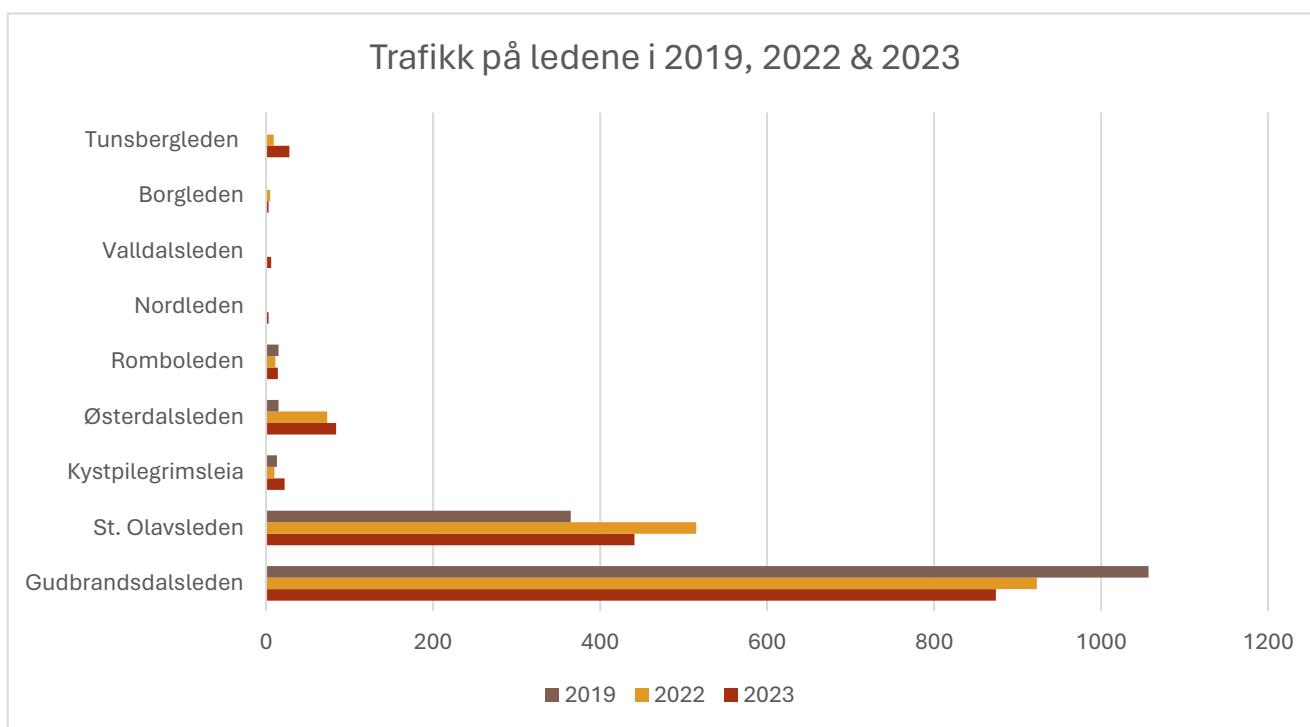
Figur 5: Kjønnfordeling blant pilegrimene før og etter pandemien. N - 4439

Likt tendensene fra tidligere år, er det også etter pandemien flere kvinner enn menn som vandrer langs pilegrimsledene i Norge²⁻⁷. Prosentandelene har holdt seg stabilt siden før pandemien, men med en svak utjevning i 2022 og 2023.

- **Trafikk på pilegrimsledene**

Fra 2019 til 2023 registreres det en endring i trafikk på de ulike pilegrimsledene. Frem til 2019 var det jevn økning i bruk av Gudbrandsdalsleden²⁻⁶, men fra 2019 – 2023 registreres det en 17,3% reduksjon i antall pilegrimer som ankommer pilegrimsmottaket fra Gudbrandsdalsleden. I samme tidsrom registreres det økning på 20,8% fra St. Olavsleden med høydepunkt i 2022, og en økning på 460% fra Østerdalsleden. De resterende pilegrimsledene registreres det få pilegrimer fra i mottaket, med unntak fra Tunsbergleden som går fra 0 pilegrimer før 2019 til 28 pilegrimer i 2023 (se tabell: [Pilegrimsled](#)).

Datamaterialet underrapporterer noe trafikk på Gudbrandsdalsleden (pga. Tunsberg-, Borg- og Valldalsleden) og St. Olavsleden (pga. Nord- og Romboleden), da pilegrimer som benytter flere leder på reisen, kun blir registrert på en led.

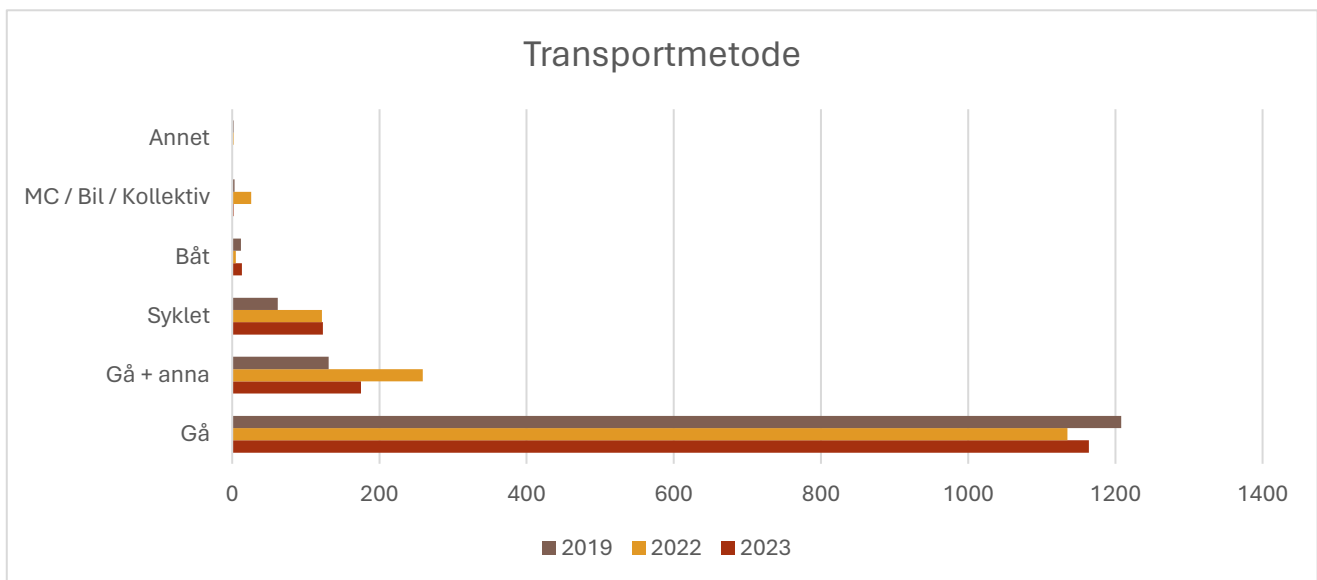

Figur 6: Trafikk på de ulike ledene til Trondheim før og etter pandemien. I 2022 registreres gruppen: NUK med 71 pilegrimer langs St. Olavsleden. N – 4496

- **Transportmetode**

Den mest brukte transportmetoden langs pilegrimsledene er å gå hele veien. Men etter pandemien ser det ut at flere velger å gå i kombinasjon med anna transport.

Sykklet som transportmetode har økt med 98,4% fra 2019 til 2023. Hvor i 2023, 57 pilegrimer syklet langs Gudbrandsdalsleden og 45 pilegrimer syklet langs St. Olavsleden. 15 pilegrimer syklet også langs Tunsbergleden fra Kristiansand til Oslo og videre til Trondheim. Noe som betyr at de også syklet Gudbrandsdalsleden.

Figur 7: Bruk av transportmetode før og etter pandemien. Merk: Gruppen fra NUK på 71 pilegrimer som reiste fra Verdal til Trondheim vandret i kombinasjon med anna transport i 2022.

- **Olavsfest**

Olavsfest er en 7 dagers festival som feires i dagene rundt den gamle høytiden Olsok i Trondheim. Olsok markerer dødsdagen til Olav den Hellige i slaget på stiklestad 29. Juli 1030.

Mange pilegrimer ønsker å ankomme Trondheim nær Olsok for å delta på Olavsfest. En vesentlig andel av den årlige pilegrimstrafikken kommer til Trondheim i løpet av disse tre dagene. Dette var også tilfellet under pandemien, og trenden ser ut til å fortsette⁷

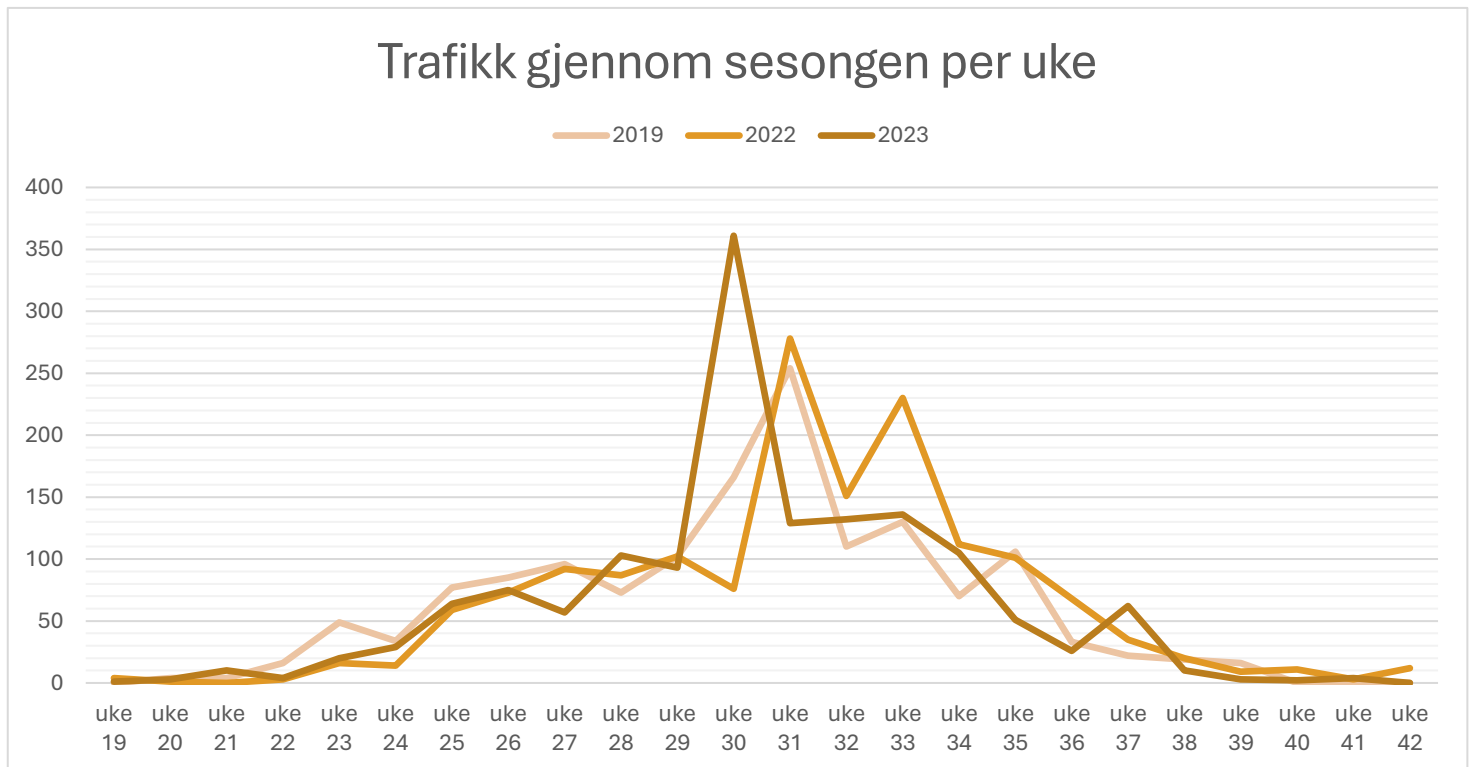
Tabell 1: Antall ankommende pilegrimer inn til Olsok og Olavsfest. Tabellen presenterer også prosentandelen av årets pilegrimer som ankom på disse dagene.

	2019		2022		2023	
	Antall	% av total	Antall	% av total	Antall	% av total
27. – 29. Juli	217	14,8 %	206	13,2 %	249	16,8 %
Hel sesong	1467		1563		1483	

- Trafikk gjennom sesongen

Pilegrimsleden har offisiell sesongåpning 1. søndag i Juni. Likevel ankommer de første pilegrimene til Trondheim allerede i uke 19/20 (første del av mai). Fra uke 23 (begynnelsen av juni) til uke 37 (midten av september) ser ut å være kjerneperioden hvor pilegrimene ankommer Trondheim med et tydelig høydepunkt rundt 29. Juli (Olsok og Olavsfest). Fra uke 38 til 42 (midten av oktober) er det forholdsvis lav trafikk langs pilegrimsledene inn til Trondheim.

2019 hadde mest trafikk før Olsok. I 2022 ble det registrert mest trafikk etter Olsok, og 2023 var det mest trafikk inn til selve Olsok og Olavsfest. Høstsesongen virker å være mer trafikkert enn vårsesongen.

Figur 8 - Antall pilegrimer registrert i pilegrimsmottaket per uke i 2019, 2022 og 2023. Merk: Olsok (29. Juli) var i uke 30 i 2023, og i uke 31 i 2019, og 2022. Merk: 13.8.2022 i uke 33 ankom det en gruppe på 71 pilegrimer fra NUK som hadde reist fra Verdal langs St. Olavsleden.

- **Gjennomsnittlig reisetid for ulike nasjonaliteter**

I 2019 reiste pilegrimen i snitt 14,6 dager langs pilegrimsleden, i 2022 gjennomsnittlig 14,8 dager langs leden og i 2023 gjennomsnitt 17,1 dager langs leden. Pilegrimene oppholder seg gjennomsnittlig lenge på pilegrimsledene, og gjennomsnittlig reisetid har økt etter pandemien.

Alle ledene sett under ett er det flest pilegrimer fra Tyskland, Norge, Sverige og Nederland «Best of the rest» er USA (i 2023), som veksler om «5. plassen» med Belgia, Sveits, Tsjekia og Østerrike gjennom årene.

Tabell 2: Gjennomsnittlig reisetid fordelt på ulike nasjonaliteter før og etter pandemien.

Gj.snitt dager på leden fordelt på land	snitt 2019	CI	N	snitt 2022	CI	N	snitt 2023	CI	N
Nederland	19,9	17,9 - 21,3	130	19,4	18,1 - 20,7	200	20,1	18,8 - 21,4	202
Norge	8,2	7,4 - 9,1	253	8,9	8,0 - 9,78	306	10,1	9,0 - 11,3	254
Sverige	11,1	9,3 - 12,9	77	9,0	7,8 - 10,1	115	15,6	13,3 - 17,9	128
Tyskland	16,4	15,5 - 17,3	546	19,3	18,4 - 20,2	424	19,9	19,0 - 20,9	366
USA	11,6	9,2 - 13,9	52	19,5	14,3 - 24,8	23	18,6	15,6 - 21,7	49

Foto: Michael Cordes | “ One Millon Steps to Trondheim”

- Gjennomsnittlig reisetid fra de mest brukte startstedene.

Gjennomsnittlig reisetid langs pilegrimsledene fordelt på de mest brukte startstedene i 2023.

Tabell 3: Viser gjennomsnittlig reisetid til Trondheim fra ulike startsteder. De som har kombinert vandring med annen transport (f.eks m/ tog) er ekskludert fra tabellen.

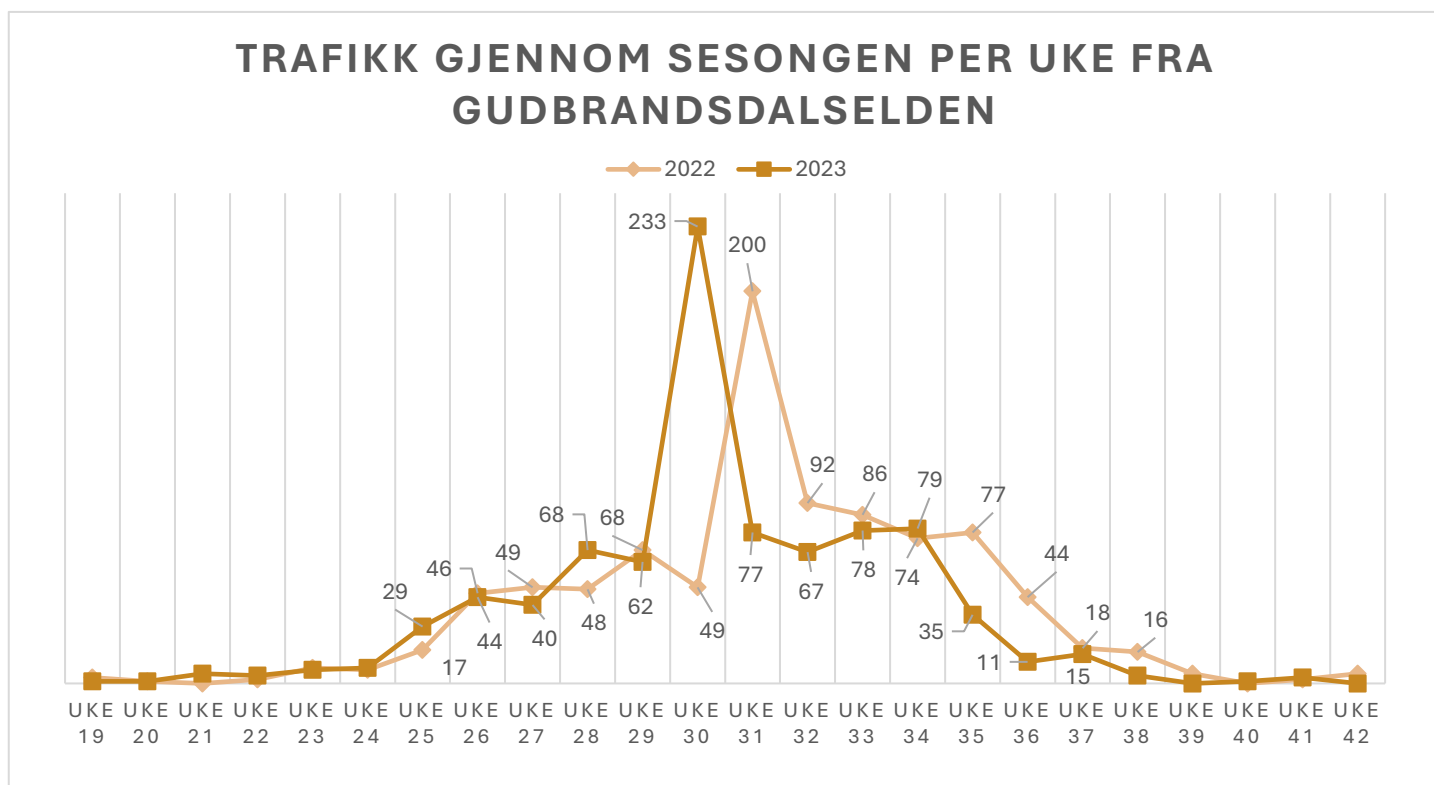
Transportmetode	Led	Startsted (kommune)	Gj.snitt dager på reise	N
Vandring	Gudbrandsdalsleden	Rennebu	7,0	90
		Oppdal	9,9	41
		Dovre	10,8	84
		Lillehammer	18,7	77
		Hamar	16,7	27
		Oslo	27,6	227
	St. Olavsleden	Verdal	6,4	82
		Åre (Sverige)	15,7	26
		Østersund (Sverige)	16,9	23
		Sundsvall (Sverige)	25,6	82
	Østerdalsleden	Midtre Gauldal	3,5	4
		Os	7,7	25
		Tynset	9,9	18
		Trysil	17,3	3
Rena		18,9	13	
Sykkel	Gudbrandsdalsleden	Oslo	15,1	44
	St. Olavsleden	Åre	4,3	15
		Sundsvall	10,9	21
	Tunsbergleden	Kristiansand	23,2	12
Båt	Kystpilegrimsleia	Ålesund	7,0	2
		Bergen	5,0	7

Varigheten på reisen samsvarer med avstanden. Tabellen viser at vandrende bruker lengst tid på reisen, og syklende benytter tilnærmet 1/2 - 1/3 av tiden som en vandrende på samme distanse. Reisetiden til de som reiser med båt er mindre påvirket av avstandene. Tabellen viser at de som reiste lengst (fra Bergen) benyttet mindre tid enn de som reiste fra Ålesund.

- **Ekstremværet Hans**

I uke 32 inntreffer ekstremværet Hans. Likevel ble det registrert tilnærmet normal trafikk inn til Trondheim frem til og med uke 34. Først i uke 35 og 36 registreres en tydelig nedgang i antall vandrere som ankom Trondheim sammenlignet med året før. De som var i Gudbrandsdalen når været inntreffer, nådde Trondheim først 2 – 3 uker senere. Til sammen registreres det 75 færre pilegrimer fra Gudbrandsdalsleden i 2023 sammenlignet med året før i uke 35 og 36.

Hovedsesongen ble på mange måter avsluttet 2 uker tidligere langs Gudbrandsdalsleden pga. ekstremværet. Datagrunnlaget er ikke godt nok til å fastslå hvor mange som avbrøt vandringen sin langs Gudbrandsdalsleden pga. ekstremværet, men kan estimere at et sted mellom 50 – 100 pilegrimer som hadde Trondheim som mål, valgte å avbryte reisen.

Figur 9: Antall pilegrimer registrert i pilegrimsmottaket per uke som hadde reist langs Gudbrandsdalsleden.

- **Nasjonaliteter på ulike pilegrimsleder**

Foretrukket led ser ut til å ha sammenheng med Nasjonalitet. Pilegrimer som bor i Norge, Nederland og Tyskland registreres det mange av på de fleste ledene. Utenfor de tre, er det mer varierende hvilke nasjoner som registreres på de ulike ledene.

Gudbrandsdalsleden er tyskernes og nordmennenes favoritt. Nederlendere bruker også Gudbrandsdalsleden en del. Til sammen utgjør de tre nasjonene 74,2% av alle som registreres fra Gudbrandsdalsleden i 2023 (84,7% i 2022). Totalt ble 30 ulike nasjonaliteter registrert på Gudbrandsdalsleden i 2023 (28 ulike nasjoner i 2022).

Svenskene er trofaste til St. Olavsleden og er nærmest kun å finne der. St. Olavsleden er også godt besøkt av Nederlendere, Tyskere og Nordmenn. Til sammen utgjør de 4 nasjonene 66,9% av de som registreres fra St. Olavsleden i 2023 (62,2% i 2022). 25 ulike nasjoner ble registrert i 2023 fra St. Olavsleden (25 ulike nasjoner i 2022).

Østerdalsleden ser ut til å appellere til Tsjekker i større grad enn andre pilegrimsleder. Ellers er det også en del Nordmenn og Tyskere på Østerdalsleden (11 ulike nasjoner i 2023 og 2022). Det registreres fremdeles få pilegrimer fra Kystpilegrimsleia. Den vanligste kystpilegrimen er en Nordmann.

Tabell 4: Nasjonaliteter på de ulike ledene i 2022 og 2023

2022	Nasjonalitet	Antall	Andel per led	2023	Nasjonalitet	Antall	Andel per led
Gudbrandsdals- leden	Tyskland	360	39,0%	Gudbrandsdals- leden	Tyskland	338	38,7%
	Norge	202	21,9%		Norge	211	24,1%
	Nederland	127	13,8%		Nederland	100	11,4%
	Italia	29	3,1%		Østerrike	36	4,1%
	Sveits	28	3,0%		Italia	28	3,2%
	<i>Andre nasjoner</i>	177	19,2%		<i>Andre nasjoner</i>	161	18,5%
St. Olavsleden	Norge	92	17,9%	St. Olavsleden	Sverige	121	27,4%
	Sverige	90	17,5%		Nederland	86	19,5%
	Nederland	78	15,1%		Tyskland	51	11,6%
	Tyskland	60	11,7%		Norge	37	8,4%
	Belgia	28	5,4%		USA	28	6,3%
	<i>Andre nasjoner</i>	167	32,4%		<i>Andre nasjoner</i>	118	26,8%
Østerdalsleden	Tsjekkia	19	26,0%	Østerdalsleden	Norge	23	27,4%
	Tyskland	17	23,3%		Tsjekkia	22	26,2%
	Norge	16	21,9		Tyskland	18	21,4%
	Nederland	8	11,0%		Nederland	6	7,1%
	Sverige	3	4,1%		Polen	5	6,0%
	<i>Andre nasjoner</i>	10	13,7%		<i>Andre nasjoner</i>	10	11,9%
Kystpilegrims- leia	Norge	9	90%	Kystpilegrims- leia	Norge	15	68,2%
	Frankrike	1	10%		Nederland	5	22,7%
	<i>Andre nasjoner</i>	0	0%		USA	1	4,5%
			Ukraina		1	4,5%	
			<i>Andre nasjoner</i>		0	0%	

- **Effektmål av norske kampanjer.**

Nasjonalt Pilegrimssenter har de siste årene gjennomført 3 ulike kampanjer i Norge.

- 2021: Nasjonal digital kampanje: Målgrupper: familier og livsnytere (kvinner og 35+ som ønsker god mat og god standard på overnatting)
- 2022: Nasjonal digital kampanje: Målgrupper: par og vennegrupper (kvinner 35+ siden de som oftest har ansvar for planlegging av ferier og opplevelser)
- 2023: Nasjonal digital kampanje: Målgrupper langvandreren (kvinner og menn 35+) og vennegrupper (kvinner 35+)

2021 var året hvor flest norske pilegrimer ble registrert. Etter pandemien er det en økning med antall norske pilegrimer. Om det kan tilskrives kampanjene er usikkert, men den økte aktiviteten i pandemiåret 2021 var muligens påvirket av den nasjonale kampanjen.

Det dokumenteres en vesentlig reduksjon i antall norske pilegrimer i aldergruppen 50 – 59 år i 2023. I 2023 registreres det den største forskjellen på aldergruppene 50 – 59 år og 60 – 69 år, som tidligere har vært relativt jevne i trafikk.

Tabell 5: Tabell over antall registrerte norske pilegrimer i ulike aldergrupper fra 2019 til 2023. Merk, i 2023 ble en gruppe på 19 registrert i aldersgruppe 10 – 15. De hadde vandret fra Oslo over flere år.

Aldersgrupper blant norske pilegrimer	2019	2020	2021	2022	2023
0 til 9	1	0	0	1	4
10 til 15	22	12	10	4	23
16 til 20	20	11	29	5	1
21 til 29	13	31	44	22	16
30 til 39	20	35	43	26	29
40 til 49	19	43	58	44	36
50 til 59	60	54	133	79	49
60 til 69	69	60	134	85	83
70 til 79	36	32	49	39	45
80+	2	2	7	1	2
<i>Manglende data</i>	0	2	2	25	12
Total	262	282	519	306	300

Diskusjon

Rekordmange kvalifiserte til Olavs brev i 2023, til tross for at det ankom færre pilegrimer til Trondheim sammenlignet med 2022. Pilegrimene reiste altså gjennomsnittlig lengre på leden i 2023.

Olsok og Olavsfest er et stort høydepunkt for året, hvor veldig mange av pilegrimene ankommer Trondheim. Trafikken rundt Olsok er høy og fører til stor belastning på pilegrimsledens overnattingskapasitet disse dagene.

Pilegrimsleden og reiselivet for øvrig har vært preget av usikre tider. Selv om pandemien er over, har verdenssamfunnet endret seg med et høyere trusselnivå. Klimaendringene er nå også et faktum, og det vil trolig bli vanligere tilsvarende ekstremvær slik som i 2023. Derfor er det viktig å se tilbake på de årene som har vært for å høste kunnskap om pilegrimsleden. Ved å dokumentere trafikken, vil det gi bedre ressurser til å ta gode avgjørelser og administrere pilegrimsleden i fremtiden.

Problemstilling 1 | Pandemi

Trafikken fram til og med 2019 var stabil og viste få demografiske endringer over tid²⁻⁶. Derimot beskriver statistikken i årets rapport tydelige tendenser på endringer i pilegrimstrafikken etter pandemien.

Gruppestørrelsene har endret seg. Andelen med grupper over 20 personer har gått ned. I stedet, har flere pilegrimer begynt å vandre alene, eller i mindre uorganiserte grupper. Profesjonelle reiseoperatører er avhengige av et visst volum for å kunne arrangere gruppevandring, og etter pandemien kan det virke som noen av disse aktørene ikke har kommet tilbake. En annen årsak kan være at det er vanskelig å finne tilstrekkelig med overnattingssteder for grupper over 20 personer, og det vil først være når overnattingskapasiteten langs pilegrimsledene øker at de større gruppene kommer tilbake.

Gjennomsnittlig reisetid har økt etter pandemien. Dette skyldes trolig at det er færre grupper på over 20 personer. Disse gruppene gikk som regel kortere vandring, og bortfall av disse gruppene trekker gjennomsnittlig lengde på pilegrimsvandringene opp. Dette forklarer også den store forskjellen mellom 2022 og 2023 angående gjennomsnittlig reisetid, da det i 2022 det ble registrert en gruppe på 71 pilegrimer fra Norges Unge Katolikker (NUK) som reiste i 4 dager fra Verdal. Det kan tenkes at størrelsen på gruppen man går i har større betydning for lengden på vandringen sammenlignet med hvilken nasjon man bor i.

Pilegrimer fra Tyskland utgjør en mindre andel av pilegrimene som ankommer Trondheim etter pandemien. 2023 ankom det 150 færre tyske pilegrimer enn i 2019. Noe som ikke kun kan tilskrives ekstremværet Hans. I motsetning, har det blitt en økning i antall norske, nederlandske og svenske pilegrimer. Tyskland har vært hovedmarkedet for pilegrimsleden siden oppstarten, og det bør bemerkes at det registreres færre tyske pilegrimer etter pandemien.

Dessverre beskriver statistikken også en reduksjon i trafikk på Gudbrandsdalsleden siden 2019. Ekstremværet Hans kan nok ta en del av skylden, men pilegrimssatsningen forventet vekst i trafikk på denne leden etter pandemien. Heldigvis opplever andre pilegrimsleder i Norge økt bruk, hvor spesielt St. Olavsleden og Østerdalsleden har hatt en god vekst i trafikk etter pandemiårene. Antageligvis henger reduksjonen i tyske pilegrimer sammen med mindre trafikk på Gudbrandsdalsleden, da tyske pilegrimer er hovedbrukerne av denne leden. For å

motarbeide denne utviklingen, ville trolig en spisset markedsføringskampanje om Gudbrandsdalsleden mot det tyske markedet hatt mest effekt.

Derimot, rapporterer Regionalt Pilegrimssenter Oslo til Nasjonalt Pilegrimssenter at 897 pilegrimer begynte å vandre fra Oslo mot Trondheim i 2023. Det var en økning fra 618 pilegrimer i 2019 og 850 pilegrimer i 2022. I 2023 var 37,0% av disse «tysktalende pilegrimer»⁸. Denne dataen motsier de andre trendene om redusert trafikk på Gudbrandsdalsleden i Norge. Kanskje vil det om noen år registreres en økning av antall pilegrimer som ankommer Trondheim som har vandret etappevis over flere år? Pandemien fører kanskje til at en «bølge» av pilegrimer beveger seg nordover, og vil ankomme Trondheim de neste årene.

I og etter pandemiårene, har Østerdalsleden opplevd en jevn vekst i trafikk⁷. Overraskende er tsjekkere blant de vanligste pilegrimene å finne på Østerdalsleden. Årsaken bak dette er ukjent, da det ikke har blitt gjennomført markedsføring av pilegrimsleden til det tsjekkiske markedet. Hvorfor Østerdalsleden appellerer til disse pilegrimene, og hvordan de i Tsjekia har fått vite om Østerdalsleden kunne vært interessant å undersøke videre.

Det dokumenteres flere pilegrimer i aldergruppen 30-39 år etter pandemien, og færre i aldersgruppen 20 – 29 år. Årsaksmekanismene bak dette kan ikke undersøkes med datagrunnlaget som samles inn i pilegrimsmottaket, og må trolig ses i sammenheng med større geopolitiske faktorer, som f.eks. redusert kjøpekraft blant unge.

Det registreres nært en dobling av sykkelpilegrimer etter pandemien. Dette henger trolig sammen med videreutvikling av st. Olavsleden som «sykkel-led», og en ny guidebok på markedet som beskriver en alternativ «sykkel-trasse» for Gudbrandsdalsleden. Tunsbergleden har også fått økt trafikk etter pandemien, og det virker som at sykkelpilegrimene som registreres i Trondheim, har syklet fra kontinentet, over Danmark, og deretter tatt båt til Norge. Det kan tenkes at for europeiske sykkelturister, vil Gudbrandsdalsleden vær mer tilgjengelig sammenlignet med St. Olavsleden. Noe som kan forklare at selv uten spesiell tilrettelegging for sykkelpilegrimer, er Gudbrandsdalsleden mer populær enn St. Olavsleden for sykkelpilegrimer.

Problemstilling 2 | Pilegrimsledens økonomiske ringvirkninger

Pilegrimssatsningen får årlige tildelinger fra statsbudsjettet for å organisere og utvikle pilegrimsledene i Norge og internasjonalt. I 2023 ble pilegrimssatsningen tildelt 8 630 000 til drift av regionale pilegrimssentre⁹.

Pilegrimene som ankommer Nidaros Pilegrimsgård er trolig blant turistgruppene som oppholder seg lengst i landet. Pilegrimsledene fører dem gjennom bygd og by, skog og mark, over fjell og langs kysten. Det er en reiselivssatsing som involverer mange store og små aktører: Hoteller, butikker, campingplasser, herberger, gårder, spisesteder, matprodusenter, museer og opplevelsesnæringer over store deler av landet. Pilegrimen er helt avhengig av vertskapet langs leden, og tilbudene som finnes langs veien.

Turistundersøkelsen Sommer 2023 rapporterer et gjennomsnittlig døgnforbruk på 1 715 kr blant norske turister, og et gjennomsnittlig døgnforbruk på 1 695 kr blant utenlandske turister i Norge (ekskl. inn- og utreisekostnader). Døgnforbruket varierer ut fra hvor de kommer fra, og hvordan de ferierer. Tyske turister har et gjennomsnittlig døgnforbruk på 1 055 kr. Det lave gjennomsnittet kommer av at 30% av tyske turister er bobilturister som har gjennomsnittlig døgnforbruk på 665 kr¹⁰.

Pilegrimssatsningen har ikke kartlagt hva døgnforbruket er for å reise langs ledene i Norge, men tror den kan variere mye blant pilegrimer ut fra deres komfortbehov. For det følgende estimatet, velges et nøkternt forbruk på gjennomsnittlig 1000 kr per døgn langs pilegrimsledene.

De 1563 registrerte pilegrimene i 2022 reiste gjennomsnittlig 14,8 dager på leden. De estimeres til en økonomisk stimuli for aktørene langs ledene tilsvarende 23 132 400 kr.

$$1563 \text{ pilegrimer} * 14,8 \text{ døgn} * 1000 \text{ kr døgnforbruk} = 23\,132\,400 \text{ kr}$$

De 1483 registrerte pilegrimene i 2023 reiste i gjennomsnitt 17,1 dager langs leden. Det estimeres at de registrerte pilegrimene stimulerte økonomisk til aktørene langs leden tilsvarende: 25 359 300 kr

$$1483 \text{ pilegrimer} * 17,1 \text{ døgn} * 1000 \text{ kr døgnforbruk} = 25\,359\,300 \text{ kr}$$

Dersom pilegrimene hadde gjennomsnittlig døgnforbruk på 1000kr, vil den enkelte pilegrim i 2023 legge igjen i gjennomsnitt 17 100 kr i løpet av oppholdet i Norge.

Nordmenn og svensker ser ut til å vandre i snitt kortere enn andre nasjoner. Dette skyldes trolig en større egenskap til å vandre ukesturer over flere år. De største gruppevandringene er også gjerne nordmenn eller svensker. Derav flere faktorer som trekker ned gjennomsnittlig reisetid langs ledene for nordmenn og svensker. De utenlandske pilegrimene oppholder seg lengre på ledene, uavhengig hvor de kommer fra. Trolig er den utenlandske pilegrimen blant de turistgruppene som oppholder seg lengst i Norge. Turistundersøkelsen for 2023, rapporterer at gjennomsnittlig antall overnattinger for «vanlige» tyske turister er 20,7 netter. For nederlandske turister er gjennomsnittet 21,4 netter, og for svenske turister 7,7 netter. Det er hovedsakelig bobilturistene som trekker opp gjennomsnittet til tyske og nederlandske turister¹⁰. Sammenlignet med bobilturisten, kan det tenkes at pilegrimen benytter mer av fasilitetene langs veien, stimulerer mer økonomisk til aktørene langs leden og har et vesentlig mindre klimaavtrykk. Altså, pilegrimene har trolig et høyere døgnforbruk enn bobilturistene, og oppholder seg tilsvarende lenge i Norge¹⁰. Pilegrimssatsningen økonomiske potensial i distrikts-Norge, sammen med det lave klimaavtrykket per pilegrim, bør undersøkes nøyere.

Pilegrimene som vandrer alene eller i mindre uorganiserte grupper oppholder seg lengre i landet, og er mindre krevende for overnattingskapasiteten langs pilegrimsledene. Det kan tenkes at en videre satsning på denne målgruppen vil være mer hensiktsmessig mtp. ledens infrastrukturelle «flaskehals», og føre med seg større økonomiske ringvirkninger enn å tilrettelegge for kortere men større gruppevandring. I motsetning er gruppevandringene i større grad «fullpensjons tilbud» hvor alt er inkludert. Altså de stedene som berøres av gruppevandring, vil oppleve større økonomisk gevinst. For å møte gruppenes infrastrukturelle krav, kunne pilegrimssatsningen identifisere områder som er mer egnet for større gruppevandring, og tilrettelegge disse områdene med større overnattingskapasitet, enn på andre deler av leden som ser mer av de uorganiserte gruppene.

Pilegrimer vandrer helt fra april til ut oktober langs ledene i Norge. Det registreres pilegrimstrafikk langs leden i 6 måneder av året, og skuldervesongene har potensial til å utvides betraktelig, spesielt i retning høstsesongen. Norges fargerike høstnatur, klare luft og kjølige vandre-vær kan være attraktiv å markedsføre til utlandet.

Nesten årlig gjennomføres det pressturer, kampanjer og andre former for promotering for å markedsføre pilegrimsledene i Norge. Datainnsamlingen i pilegrimsmottaket kan muligens fange opp effektene av disse kampanjene ut fra hvilke målgrupper som kampanjene har.

Det vanskelig å dokumentere tydelige sammenhenger mellom datamaterialet og kampanjene. Svært mange faktorer spiller inn, og rapporten har ikke egenskap til å skille ut «konfunderende faktorer» fra kampanjene. Likevel dokumenteres en kraftig økning i antall norske pilegrimer fra 2020 til 2021. Pandemien førte til økt grad av norgesferie blant nordmenn, samtidig som at kampanjen bidro til økt kjennskap om pilegrimsleden som et attraktivt reiselivstilbud. Etter pandemien er det flere nordmenn på pilegrimsleden enn før, noe som kanskje kan tilskrives en effekt av kampanjene.

I samme tidsrom registreres det færre pilegrimer fra Tyskland etter pandemien. Den økte konsentrasjonen om markedsføring mot det Norske markedet i pandemien, kan ha ført til at markedsføring mot det tyske markedet ble nedprioritert. Frem til 2019 gjennomførte Nasjonalt Pilegrimssenter aktiv markedsføring mot det tyske markedet i samarbeid med Vist Norway. Når pandemien traff, ble dette omprioritert til Norge. Kanskje er dette en av årsakene bak redusert trafikk fra Tyskland.

Pilegrimssatsningen har gjennomført flere «PR-stunt» for å aktualisere pilegrimsleden for det moderne samfunnet. Den norske Artisten Moddi vandret Gudbrandsdalsleden i 2021 og skrev sanger og lagde film av reisen. I 2023 vandret den tyske kvinnelige Imamen Seyran Ates for menneskerettigheter. I begge tilfeller ble det stor oppmerksomhet rundt pilegrimsleden som en arena for det moderne mennesket. Disse prosjektene ble gjennomført som et samarbeid mellom pilegrimssatsningen og Olavsfest. Pilegrimsleden blir brukt av ulike aktører for å spre budskap om klima, mental helse osv.

Pilegrimsleden har klart et stort økonomisk potensial, og den stimulerer allerede til mer økonomi enn hva satsningen tildeles av statsbudsjettet. Dersom 1 prosent av de som vandrer pilegrim til Santiago de Compostela i 2023 kommer til Norge for å vandre til Trondheim, vil det bety hele 4 460 pilegrimer i Norge¹. Det er et stort marked der ute. De Nordiske St. Olavsveiene til Trondheim vil kunne øke sin attraksjon ved å markedsføre seg som et attraktivt alternativ til de folkerike «caminoene» i Spania. Den Norske naturen, det kjølige klimaet, de skandinaviske menneskene og kulturen oppleves som en eksotisk motpol til de spanske «Caminoene».

Problemstilling 3 | Uforutsette hendelser

Over flere år har pilegrimsleden blitt rammet av en rekke uforutsette hendelser. Pandemi i 2020 og 2021, flystreik og uvær på forsommeren i 2022, og ekstremvær i 2023. Som anna reiseliv, er pilegrimsledens trafikk sårbar for uforutsette hendelser. For å kunne forstå konsekvensene av slike tilfeller, vil rapporten dokumentere og undersøke statistikken knyttet til ekstremværet Hans.

Ekstremværet Hans traff Sør-Norge 7. August og førte til store ødeleggelser med flom, ras og ødelagt infrastruktur. Pilegrimer på vei til Trondheim langs Gudbrandsdalsleden ble anbefalt å holde seg i ro på overnattingsstedene og ikke bevege seg langs leden den kommende uka pga. stor rasfare. Leden raste ut på flere steder og konsekvensene av nedbørsmengende kunne føles flere uker senere. Spesielt hindret dette transport til, fra og langs Gudbrandsdalen. Flere pilegrimer valgte å avbryte reisen pga. ekstremværet.

Det tok tid før konsekvensene av ekstremværet i Gudbrandsdalsleden kunne registreres i pilegrimsmottaket i Trondheim. Først 3 uker senere ble det registrert en stor reduksjon i antall pilegrimer i pilegrimsmottaket sammenlignet med året før. Det estimeres at et sted mellom 50 – 100 pilegrimer som ville ankommet Trondheim fra Gudbrandsdalsleden i uke 35 og 36, valgte å

avbryte reisen. Det utgjør trolig en reduksjon mellom 5,4% - 10,3% av alle pilegrimene som ville blitt registrert på Gudbrandsdalsleden i 2023.

Data fra Nasjonalt Pilegrimssenters statistikkrapport for 2023, belyser denne hendelsen fra en annen side. Pilegrimssenter Oslo registrerte 897 pilegrimer som skulle begynne reisen langs Gudbrandsdalsleden til Trondheim i 2023. I Trondheim samme år ble 335 pilegrimer registrert i pilegrimsmottaket som hadde startet i Oslo. Kun 37,5% av pilegrimene som startet i Oslo, ankom Trondheim i 2023. Til sammenligning, ankom 361 pilegrimer som hadde vandret fra Oslo i pilegrimsmottaket i 2022. I 2022 ble det registrert 850 pilegrimer usendt fra Oslo⁸. Det tilsvarer at 42,7% av pilegrimene som startet i Oslo, ankom i Trondheim i 2022. Det antyder til en reduksjon på 5,2% i fullført pilegrimsvandring for de som vandrer fra Oslo i 2023 sammenlignet med 2022. Ekstremværet Hans er trolig hovedårsaken i denne reduksjonen.

Dersom 75 pilegrimer avbrøt vandringen sin til Trondheim, utgjør det også et vesentlig økonomisk tap for aktørene langs Gudbrandsdalsleden (for eksempelet brukes 10 dager på leden, da mange allerede har reist noen dager på leden før ekstremværet inntraff).

$$75 \text{ pilegrimer} * 10 \text{ dager} * 1000 \text{ kr} = 750\,000 \text{ kr}$$

I det store bildet knyttet til all ødeleggelsene flommen og rasene medførte, er denne summen relativt lav. Men for de mange aktørene langs leden som driver i småskala på sine gårder og herberger, er denne summen merkbar i løpet av sesongen. Pilegrimsledens sårbarhet ovenfor uforutsette hendelser, gjør det mer problematisk å satse på pilegrimsleden per dags dato for små aktører. Utvikling av beredskapsplaner, støtteordninger og andre hjelpemidler for pilegrimer og reiselivsaktører langs ledene kan være en fremoverlent tilnærming for pilegrimssatsningen. Det kan gjøre det mer attraktivt å fortsette virksomhetene, samt for nye aktører å etablere seg.

Det kan tenkes at en del tyske pilegrimer måtte avbryte ferden langs Gudbrandsdalsleden i 2023 på grunn av ekstremværet Hans. Trolig ble tyske pilegrimer mer berørt av stormen enn andre nasjonaliteter, siden august er feriemåned for Tyskland. Altså ekstremværet kan være en av årsakene for at det ble registrert færre tyske pilegrimer i 2023.

Begrensninger med rapporten

Den årlige pilegrimstrafikken til Trondheim er fremdeles relativt lav. Store grupper får dermed stort utslag på statistikken. For å minimere denne faktoren i fremtiden, kan ulike variabler undersøkes på ulike gruppestørrelser. Antageligvis er det tettere sammenheng mellom gruppestørrelser og gjennomsnittlig vandretid, enn nasjonalitet.

Data som registreres i pilegrimsmottaket gjøres av opplærte frivillige. Det forekommer feil, men i relativt liten grad. Ansatt ved pilegrimssenter Trondheim kvalitetssikrer tallene ved overføring av data fra papir til IBM SPSS og retter opp feil i prosessen.

Dataen som samles inn i pilegrimsmottaket gir ikke et helhetlig bilde av pilegrimstrafikken i Norge, da ikke alle som vandrer langs pilegrimsledene har Trondheim som mål for årets reise. Det hender også at pilegrimer som ankommer Trondheim og Nidarosdomen, ikke velger å besøke pilegrimsmottaket ved Nidaros Pilegrimsgård. Nordmenn er kanskje overrepresentert i denne gruppa. Katolske pilegrimer kan foretrekke å oppsøke den katolske kirka ved ankomst i stedet for pilegrimsmottaket ved Nidaros Pilegrimsgård. Spesielt angår dette grupper med katolske pilegrimer som gjerne har et travelt program ved adkomst, og besøker ikke pilegrimsmottaket av den grunn. NUK er en av disse gruppene som det varierer fra år til år om de blir registrert i pilegrimsmottaket.

Likevel gir statistikkarbeidet ved Pilegrimssenter Trondheim et viktig innblikk på «hvem» som vandrer langs pilegrimsledene, og hvordan de reiser.

Rapportens egenskap til å undersøke trafikken på Tunsbreg-, Valldal-, Rombo-, Nord, og Borgleden er vesentlig lavere enn på Gudbrandsdals-, St. Olavs-, Østerdalsleden og Kystpilegrimsleia som ankommer Trondheim. Det blir også en grad av feilrapportering, da pilegrimer som vandrer på flere leder, blir registrert med kun en led i statistikken.

Konklusjon

Pandemien har satt spor langs pilegrimsleden. Det er færre tyske pilegrimer og færre store grupper som vandrer pilegrimsledene. I stedet er det flere nordmenn, nederlendere og svensker som vandrer alene eller i mindre uorganiserte grupper. Det dokumenteres at pilegrimene vandrer i gjennomsnitt lengre etter pandemien. Det registreres mindre trafikk på Gudbrandsdalsleden, og det henger trolig sammen med at det er færre tyske pilegrimer etter pandemien. I motsetning registreres det vekst i trafikk på St. Olavsleden og Østerdalsleden.

Det estimeres at pilegrimsleden stimulerer til mer økonomi til det norske reiselivet enn hva pilegrimssatsningen tildeles fra statsbudsjettet. Dersom de norske pilegrimsledene blir attraktive alternativer til Camino de Santiago og Via Francigena (til Roma), kan det forventes en vesentlig økning i antall pilegrimer til Trondheim. Norske kampanjer kan være en av årsakene til at det er flere norske pilegrimer langs pilegrimsleden etter pandemien, men at satsningen mot det norske markedet, har kanskje gått negativt ut over markedsføring til det tyske markedet. Aktiv markedsføring mot det tyske markedet vil trolig være en effektiv tilnærming de neste årene. Spesielt vil det ha betydning for trafikken langs Gudbrandsdalsleden.

Ekstremværet Hans førte til at pilegrimer måtte avbryte ferden til Trondheim. Å dokumentere disse uforutsette hendelsene vil kunne få stor betydning for å bedre forstå pilegrimstrafikken over tid. Etter mange år med vanskelige sesonger, er det vanskelig å si noe om trafikken som vil komme den sesongen «når alt går på skinner». Pilegrimsleden er sårbar for uforutsette hendelser, og en målrettet strategi for å utvikle beredskap og kompensasjonsordninger kan virke betryggende for etablering av nye foretak og forsikring av etablerte aktører langs ledene.

Referanser

1. Statistics | Pilgrim's welcome office. Accessed January 26, 2024.
<https://oficinadelperegrino.com/en/statistics-2/>
2. Neraas T. *Statistikkrapport 2019 - 2020*. Regionalt Pilegrimssenter Trondheim; :15.
<https://www.nidarospilegrimsgard.no/assets/files/Nidaros-Pilegrimsgard-statistikk-2019-2020.pdf>
3. Arroz J. *Nidaros Pilegrimsgård | Statistikk 2018*. Regionalt Pilegrimssenter Trondheim; :42.
<https://www.nidarospilegrimsgard.no/assets/files/Nidaros-Pilegrimsgard-statistikk-2018.pdf>
4. Arroz J. *Nidaros Pilegrimsgård | Statistikk 2017*. Regionalt Pilegrimssenter Trondheim
<https://www.nidarospilegrimsgard.no/assets/files/Nidaros-Pilegrimsgard-statistikk-2017.pdf>
5. Arroz J. *Nidaros Pilegrimsgård | Statistikk 2016*. Regionalt Pilegrimssenter Trondheim
<https://www.nidarospilegrimsgard.no/assets/files/Nidaros-Pilegrimsgard-statistikk-2016.pdf>
6. Arroz J. *Nidaros Pilegrimsgård | Statistikk 2015*. Regionalt Pilegrimssenter Trondheim
<https://www.nidarospilegrimsgard.no/assets/files/Nidaros-Pilegrimsgard-statistikk-2015.pdf>
7. Neraas T. *Statistikkrapport 2021*. Regionalt Pilegrimssenter Trondheim; :18.
<https://www.nidarospilegrimsgard.no/assets/files/Nidaros-Pilegrimsgard-statistikk-2021.pdf>
8. Jansson M. *Statistikk Gudbrandsdalsleden, St. Olavsleden, Kystpilegrimsleia Og Østerdalsleden 2023*. Nasjonalt Pilegrimssenter <https://pilegrimsleden.no/nasjonalt-pilegrimssenter>
9. Statsbudsjett 2023 Prop. 1| Kultur- og likestillingsdepartementet.
<https://www.regjeringen.no/contentassets/7e4a1f35e6e1477b9d6a2fa18ef05fc7/no/pdfs/prp202220230001kuddpdfs.pdf>
10. Helgebostad M. *Turistundersøkelsen sommer 2023*. Innovasjon Norge
https://assets.simpleviewcms.com/simpleview/image/upload/v1/clients/norway/Turistundersokelsen_sommer_2023_e67a4cac-7df2-47de-a254-f053e4ca9a0e.pdf

Appendix

Tabellene i appendix presenterer en oversikt over all innsamlet data i pilegrismottaket fra 2010 til 2023.

*	Flere pilegrimsleder registrert på samme pilegrim
.	Registrering av gitt data var ikke påbegynt

Pilegrimsled	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gudbrandsdalsleden	761	768	820	941	1057	341	513	923	874
St. Olavsleden	242	256	268	285	365	47	181	515	441
Kystpilegrimsleia	8	42	22	24	13	17	10	10	22
Østerdalsleden	38	27	25	53	15	21	45	73	84
Romboleden	63	31	24	15	15	10	9	11	14
Nordleden	9				1		1	1	3
Valldalsleden							5		6
Borgleden		2	2				8	5	3
Tunsbergleden							3	9	28
Andre leder		3	14				28	2	6
<i>Manglende data</i>	1	0	1	8	1	13	54	14	2
Totalt	1122*	1129*	1176*	1326	1467	449	857	1563	1483

Olavs brev	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kvalifisert	165	360	580	380	693	797	1045	1040	1170	1276	384	760	1266	1310
Ikke kvalifisert	294	78	132	144	191	65	97	297	173
<i>Manglende data</i>						0	0	0	12	0	0	0	0	0
Totalt	1091	1123	1172	1326	1467	449	857	1563	1483

Olavs brev per pilegrimsled	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gudbrandsdalsleden	397	519	707	749	829	887	300	448	798	787
St. Olavsleden	124	157	198	223	251	350	44	172	375	384
Kystpilegrimsleia	78	8	37	22	24	13	12	10	7	19
Østerdalsleden	29	35	14	17	53	13	19	30	59	71
Romboleden	38	15	22	23	11	12	9	9	10	10
Valldalsleden								5		3
Tunsbergleden							1	3	9	27
Nordleden		12				1		1	1	3
Borgleden			1					8		1
Total	666	746	979	1034	1168	1276	385	686	1266	1310

Kjønn	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Menn	461	494	543	553	649	189	351	707	629
Kvinner	562	616	621	755	818	249	457	837	799
<i>Manglende data</i>	68	13	8	18	0	11	49	19	55
Totalt	1091	1123	1172	1326	1467	449	857	1563	1483

Transportmetode	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gå	893	916	1004	1101	1208	403	658	1135	1164
Gå + anna	110	69	57	143	131	29	96	259	175
Syklet	50	25	55	34	62	6	28	122	123
Båt	8	41	22	24	12	2	23	5	13
MC / Bil / Kollektiv	22	28	23	4	3	6	12	26	2
Annet	2	25	11	3	2	3	2	2	1
<i>Manglende data</i>	6	19	0	17	49	0	38	14	5
Total	1091	1123	1172	1326	1467	449	857	1563	1483

Aldersgruppe	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
0 til 9	4	1	4	9	4	0	2	4	10
10 til 15	55	35	8	31	25	12	12	31	39
16 til 20	100	52	27	36	48	17	34	89	35
21 til 29	130	153	89	189	217	64	87	199	152
30 til 39	83	107	139	144	148	67	86	204	183
40 til 49	108	155	174	150	166	59	90	171	177
50 til 59	222	237	175	279	344	94	193	338	339
60 til 69	216	268	264	349	374	94	212	362	366
70 til 79	98	75	283	115	129	37	84	126	115
80+	2	8	2	7	9	2	7	5	6
<i>Manglende data</i>	73	32	7	17	3	3	50	34	61
Total	1091	1123	1172	1326	1467	449	857	1563	1483

Vandret i Gruppe	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ja	.	842	903	1020	1097	322	670	1111	1077
Nei	.	281	268	306	370	127	187	452	406
<i>Manglende data</i>	.	0	1	0	0	0	0	0	0
Totalt	.	1123	1172	1326	1467	449	857	1563	1483

Antall i Gruppe	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1 og alene	.	281	268	306	370	127	187	452	406
gruppe på 2	.	338	409	452	524	138	236	559	545
3 til 9	.	205	312	244	241	100	176	293	280
10 til 19	.	175	157	207	156	54	85	179	191
20+	.	124	25	117	176	30	173	80	61
<i>Manglende data</i>	.	0	1	0	0	0	0	0	0
Total	.	1123	1172	1326	1467	449	857	1563	1483

Nasjonalitet	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Albania					2				
Argentina		1	2		1	1			
Australia	1	6	11	6	10	1			10
Belgia	1	39	25	47	59		5	55	41
Bermuda					2				
Brasil			3		2			1	1
Bulgaria					1			3	
Canada		4	8	9	8		2	16	11
Chile			2						
Danmark	28	23	17	23	53	31	16	24	12
Ecuador									1
England	7	8	13	8	18		2	21	21
Estland		6					1		3
Filippinene	1								
Finland	9	2	28	4	3			16	3
Frankrike	3	13	6	7	15	2	4	15	26
Færøyene		4							
Hellas	1								
Hviterussland								1	
India								1	
Indonesia		1							
Irland		2	3	1	1				3
Island	2	1	1		3			4	
Israel			2		2				
Italia	23	20	43	17	23	1	5	37	33

Japan	1			2					1
Kosovo	1								
Kroatia		1	1	1	2		1	3	
Latvia		2						4	3
Libanon			1		1				
Litauen					2	1	1		2
Luxemburg			2		7			4	2
Malta					2				
Mauritius								2	
Mexico	1	2			2				2
Mongolia					3				
Namibia			2					2	
Nederland	36	105	108	111	144	9	48	216	215
New Zealand	1	1		3	5			2	1
Norge	407	293	212	366	262	282	519	331	300
Polen	19	1	12	2	20		4	7	20
Portugal				1	2	1			
Romania					4				2
Russland	1	2	13	2	4	1	1	1	2
Skottland	3	2		2	1				1
Slovakia		7	2	4	1	2	5	3	3
Slovenia	2		1	2					
Singapore					1				
Spania	6	9	10	16	26			25	9
Sveits	41	26	24	29	32	13	6	38	41
Sverige	104	87	118	80	81	5	44	119	132
Sør-Afrika					1		2		1
Sør-Korea	1		1	3		1			2
Taiwan					1		1	2	

Tsjekkia	12	27	14	21	20	2	2	42	42
Tyrkia			1						
Tyskland	339	367	415	459	562	76	118	440	412
Ukraina			4	1	1				1
Ungarn			5		1	1	1	3	1
USA	32	20	35	44	52	1	1	26	51
Venezuela								1	
Wales			1						1
Østerrike	6	30	25	42	20	18	10	17	39
<i>Manglende data</i>	2	11	1	13	4	0	58	79	32
Totalt	1091	1123	1172	1326	1467	449	857	1563	1483

Startsted, norske kommuner	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Akershus							2		
Asker	1				1				
Aukra		1							
Averøya					2	1			
Bergen			1			1			7
Bodø		22	7				17		
Brumunddal				2					
Budal				35					
Bærum	2		1			1	4	1	
Dombås	1	10	7	21	16	8	1		
Dovre	75	97	139	144	149	37	58	145	120
Drammen								1	
Egersund						2	9	2	3
Eidsvoll	6	13	12	23	5	6	3	9	11
Fjord							4		6
Fredrikstad					2				
Frogn						1			
Frosta	5			4	2			16	
Giske						1		2	
Gjøvik			4					2	
Gran	1	2	2		1	3	1		1
Grimstad				2	1				
Grong			1		1		1	1	3
Halden		1						2	3
Hamar	102	115	78	128	150	15	17	59	54
Harstad		1							
Hattfjelldal				4					

Herøy						4		2	1
Hitra						1			2
Hole	1					10	3		
Holmestrand								1	
Inderøy			2						
Indre Fosen						1			
Jevnaker								2	
Kinn				1					
Kongsberg				1				2	
Kristiansand		1			1			5	12
Kristiansund		9	16						3
Kvam				3	3				
Larvik								1	4
Levanger		2	21	42	8	2	15	22	8
Lier			18						
Lillehammer	33	77	77	62	97	20	55	62	87
Lillestrøm	1	1	2	4	1	2	1	2	1
Lindesnes			1	1				4	2
Lurøy		2							
Malvik	1	6	1	3			1	2	
Melhus		11	8						11
Midtre Gauldal	1						24	4	4
Moelv	1			5	2				
Molde				3		2	1		
Moss			1		1	1			
Nittedal						3			
Nord-Fron	4	6	5	3	1		5	7	7
Nore og Uvdal				3		1			
Oppdal	42	71	31	54	56	15	57	59	45

Orkland	16	2	5	14	2	3	16	13	21
Os	1			4				5	27
Oslo	205	253	276	282	400	102	126	361	335
Rendalen				9	2			2	3
Rennebu	36	52	71	82	107	74	106	96	94
Ringebu	13	16	19		5	1	2	16	15
Ringerike				1	2	2		5	
Ringsaker							2	2	2
Risør				6					1
Røros				2		1			
Sandefjord					4				1
Sarpsborg		2					1	1	
Sel	31	18	22	32	32	27	6	18	42
Selbu	26							1	
Skaun	94	5	20	7	6	15	7	12	1
Skien		1		1					
Smøla					3				1
Stad		5						1	
Stange		2		11	1			5	
Stavanger	8	1		14	2	1			1
Steinkjer	2			1					
Stjørdal		7	2	4	5	4	2	4	5
Stor-Elvdal			14			3	7	17	11
Sør-Fron	2		1				10	1	1
Tolga							2		
Toten							2		
Tromsø									1
Trondheim	65	2	2	3			39	11	6
Trysil	24		1	4		1	1	6	3

Tydal	7	11		4			1	3	2
Tynset	1	3	6	3	2	3	4	13	18
Tønsberg							1	2	1
Ullensaker	2	11	1	21	24	3	3	8	14
Verdal	87	97	65	61	111	38	63	169	122
Vestre Toten Kommune				2					
Ørland	2	1	8	12		1	2		
Øyer		6	1	1			3	11	
Ålesund									3
Åmot	2	5	1	4	7	9	5	21	13
Svenske kommuner									
Berg	8	18					6	7	9
Borås	1	2		3					
Bräcke				2				2	6
Enånger			9						
Grisslehamn			1						
Gävle		1							
Göteborg				2	1				
Habo	1			2					
Härjedalen	12						1		
Järpen	2			5	4				
Karlstad	2		4						
Krokom								1	
Ludvika					2				
Munktorp			9						
Stockholm	1			2					2
Sundsvall	55	69	108	101	152	3	48	199	211
Trelleborg			1						
Uppsala	8	6	5	3			12	14	

Vaplan		2							
Älvdalen			1						
Örnsköldsvik	14	22	19						
Östersund	1	8	23	14	25	1	3	22	35
Ånge				1				1	
Åre	30	26	17	39	54	4	7	73	53
Finske kommuner									
Åbo / Turku					1			2	5
<i>Manglende data</i>	55	21	24	19	13	15	89	13	34
Total	1091	1123	1171	1326	1467	449	857	1563	1483